

Nieuwsbrief nr. 23 (december 2007)

Lezing 17 december: 'Heiligen in de kunst'

Chr. Geref. Kerk, Hoge Gouwe 141, aanvang 20.00 uur

Spreker: Bertus Bakker

Achter elke afbeelding van een heilige op een schilderij of in een beeldhouwwerk steekt vaak een boeiend verhaal. Waarom heeft bijvoorbeeld Sint Anthonius Abt steevast een varken bij zich? Waarom was het van levensbelang om dagelijks een blik op Sint Christoffel te werpen? Heiligen maakten in de late middeleeuwen onlosmakelijk deel uit van het dagelijkse leven. Men riep een heilige, vaak herkenbaar aan zijn attributen, te hulp bij ziekte of gevaar en men vereerde zijn relieken. Elke dag was een feestdag van een heilige, iedere stad kende zijn patroonheilige en bij de doop kreeg men de naam van een heilige. Onze musea hangen vol met afbeeldingen van deze voorbeeldige mannen en vrouwen. Dikwijls zien we wonderen, maar ook foltering en uiterst realistische scènes verbeeld. Vele kunstwerken waarin heiligen een rol spelen zijn alleen goed te begrijpen met kennis van hun levensverhalen zoals deze zijn opgetekend in verzamelingen als bijvoorbeeld de dertiende-eeuwse Legenda Aurea. Aan de hand van kunstwerken uit middeleeuwen, maar ook uit latere tijden worden de huiveringwekkende, aandoenlijke, soms historische, soms geheel legendarische, maar altijd boeiende achtergronden van heiligenafbeeldingen belicht. Bertus Bakker (ook wel de Meester van Alkmaar genoemd) is cultuurhistoricus, natuurkundige en voormalig algemeen directeur van een scholengemeenschap. Hij verzorgt al enige jaren op uitnodiging cultuurhistorische causerieën over zeer uiteenlopende onderwerpen.

Oproep 1

Nieuwe bruingrijze Knirps-paraplu wil graag terug naar zijn rechtmatige eigenaresse. Zij zijn elkaar kwijtgeraakt na de lezing van 12 november en ze missen elkaar. Hopelijk zien zij elkaar terug bij de lezing van 17 december op de Hoge Gouwe 141. Contact opnemen kan ook via info@diegoude.nl of tel. 525270.

Opvolging voorzitter

Zoals al uitgebreid in de Goudse kranten was te lezen tijdens de publiciteit rondom het 75-jarig jubileum, zal onze voorzitter Nico Habermehl in 2008 zijn bestuursfunctie neerleggen. Na 20 jaar bestuurstaken wil Nico graag meer tijd krijgen voor andere activiteiten die ongetwijfeld ook op het gebied van de geschiedenis van Gouda zullen blijven liggen. De statuten van onze vereniging schrijven voor dat het bestuur in een bestuursvergadering uit de door de vereniging benoemde bestuursleden tijdig een nieuwe voorzitter moet aanwijzen. Daarvoor is door een werkgroepje bestaande uit de bestuursleden Marianne Lint, Jan Spijkerboer en Hanneke v.d. Klis eerst een gewenst profiel opgesteld. Wij verwachten van een voorzitter dat *hij of zij een samenbindende factor is in de vereniging, *leiding zal geven zonder de zelfstandigheid van bestuursleden en werkgroepen in de weg te staan, *vergaderingen kan leiden, *de uitvoering van bestaande activiteiten bewaakt en coördineert en *nieuwe initiatieven stimuleert. En tot slot ook het gezicht van de vereniging naar buiten wil vormen.

Met unanieme stemmen is vervolgens onze huidige vice-voorzitter Adri van den Brink gevraagd en bereid gevonden om over 5 maanden het voorzitterschap van Nico Habermehl over te nemen.

Overleg van die Goude met de gemeente over ontwikkeling van projecten

Uit de enquête betreffende vorm en inhoud van de Tidinge blijkt dat veel leden geïnteresseerd zijn in de wijze waarop het bestuur van onze vereniging met de gemeente in overleg treedt over bouwplannen en andere ontwikkelingen binnen de historische structuur van Gouda. En uiteraard wil men dan weten welke resultaten dit overleg vervolgens heeft.

Wij willen u daar graag over inlichten. Daarom is in het bestuur afgesproken dat u voortaan per (digitale) Nieuwsbrief zo goed mogelijk op de hoogte wordt gehouden over dit overleg en de resultaten die dat heeft. In deze eerste aflevering wordt iets over de structuur van het overleg weergegeven alsmede de globale stand van zaken van de projecten die wij op dit moment onder handen hebben.

Structuur van het overleg

De wijze waarop die Goude met de gemeente overlegt over gemeentelijke plannen en projecten is niet eenduidig. Er is:

- Rechtstreeks overleg tussen vertegenwoordigers van die Goude en de gemeente;

- Overleg tussen die Goude en de gemeente via het Platform Binnenstad en haar Randen;
- Overleg tussen die Goude en de gemeente via het Watergilde.

Rechtstreeks overleg tussen vertegenwoordigers van die Goude en de gemeente

Op dit moment is er één project waarin die Goude rechtstreeks vertegenwoordigd is in het overleg met de gemeente. Het bestuur heeft met twee leden deelgenomen aan de **Maatschappelijke Klankbordgroep Gebiedsvisie Hollandsche IJssel**. Het gebied betreft de noord- en zuidkant van de Hollandsche IJssel van het Sluiseiland tot aan de grens met Vlist (Haastrecht).

De Gebiedsvisie is een kaderstellend stuk voor toekomstige ontwikkelingen. Het doel is: handhaven en versterken van het gebied, vergroten van de samenhang, bekijken per deelgebied van de mogelijkheden (de deelgebieden verschillen namelijk sterk), verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied (vanuit de aanliggende wijken het gebied recreatief ontsluiten) en verbeteren van de beeldkwaliteit. Onze deelnemers in de Maatschappelijke Klankbordgroep vonden dat er goed geluisterd was naar hun inbreng en dat de aangedragen ideeën goed verwerkt waren. Met het resultaat was men in het algemeen tevreden. Wel zullen er nog een aantal correcties worden aangebracht. De afvaardiging van die Goude heeft als belangrijkste kritiekpunt ingebracht dat de Gebiedsvisie afwijkt van de recent vastgestelde Stedenbouwkundige Visie voor de Binnenstad en haar Randen. De gebiedsvisie geeft bij en rond Stolwijkersluis bebouwingsopties aan, met name recht tegenover de binnenstad, terwijl de Stedenbouwkundige Visie juist aangeeft dat het gebied tegenover de binnenstad onbebouwd moet blijven en dat het toekomstige gebruik daarvan zeer extensief moet zijn. Toegezegd is dat op dit punt de Gebiedsvisie Hollandsche IJssel zal worden aangepast. Ook werd door ons opgemerkt dat het meer een beheersvisie dan een ontwikkelingsvisie betreft. Het ontbreken van een financiële paragraaf is zeker een minpunt. Plannen maken is één, maar uitvoeren en realiseren is een tweede! Met concretere plannen kan er ook gemakkelijker elders (provincie, rijk, Europa) geld vrijgemaakt en binnengehaald worden. De gemeente heeft, als reactie op dit bezwaar, toegezegd dat er een uitvoeringsprogramma zal worden gemaakt. Desgevraagd werd aangegeven dat de Gebiedsvisie te zijner tijd in bestemmingsplannen vastgelegd moet worden, omdat volgens de huidige Wet op de Ruimtelijke ordening visies geen juridische status hebben. Bij vooruitlopen op te wijzigen bestemmingsplannen via zogenaamde artikel 19-procedures kan en zal de Gebiedsvisie wel gebruikt worden. Bij de beëindiging van de werkzaamheden van de Klankbordgroep op 8 november werden de deelnemers bedankt voor hun inbreng. Het college van burgemeester en wethouders heeft op 20 november de Gebiedsvisie vrijgegeven voor inspraak. De gemeenteraad zal de visie al dan niet aangepast in februari 2008 vaststellen.

Overleg met de gemeente via het Platform Binnenstad en haar Randen

Het meest vindt de participatie van onze vereniging bij gemeentelijke plannen en projecten plaats via het Platform Binnenstad en haar Randen. Dit platform is in 1997 opgericht als Werkgroep Binnenstad West naar aanleiding van de voorgenomen herziening van het bestemmingsplan Binnenstad West. Al gauw sloten zich andere cultuurhistorische verenigingen bij deze werkgroep aan, waarmee in 1998 de overkoepelende Stichting Platform Binnenstad West ontstond. Recentelijk is de naam van deze stichting gewijzigd in Stichting Platform Binnenstad en haar Randen, waarmee het werkgebied correct is aangegeven.

Van de Stichting maken naast de Werkgroep Binnenstad West en de Historische Vereniging die Goude de volgende organisaties deel uit: de Archeologische Vereniging Golda, de Stichting Gouda Havenstad, de Werkgroep Gouda Krimpenerwaard, het Binnenhaven Museum Turfsingel, de Stichting Bedrijfsleven Raam e.o., de Stichting Initiatiefgroep Raambuurt, het Wijkteam Binnenstad, de Stichting Overlegorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties, het Wijkteam Nieuwe Park, het Wijkteam Korte Akkeren en de Winkeliersvereniging Nieuwe Haven en Omgeving. Het Platform biedt een klankbord voor alle gemeentelijke plannen binnen het werkgebied. Dat gebeurt in wisselende samenstellingen. Zo zijn wij recent betrokken bij het overleg over de projecten Brandweerkazerne, Koningshof, Bolwerk, De Drie Notenboomen, het Cultureel Centrum, maar ook bij het Mobiliteitsplan. Op dit moment maakt het Platform ook kennis met de leden van de diverse raadsfracties.

In al dit overleg is die Goude vertegenwoordigd via een of meerdere van onze bestuursleden. Het Platform houdt als leidraad de Stedenbouwkundige Visie op de Binnenstad en haar Randen aan, zoals die enkele jaren geleden is vastgesteld door de raad.

Het voert op dit moment te ver om uitvoerig stil te staan bij de stand van al deze projecten. Wij komen daar in volgende Nieuwsbrieven nader op terug. Korthedshalve kunnen we thans daarover

het volgende zeggen:

Het overleg over het **Cultureel Centrum** verkeert nog in een verkennende fase; op dit moment buigt de raad zich over het projectvoorstel, waarbij door de vertegenwoordigers van het Platform kanttekeningen zijn geplaatst.

Het **project De Drie Notenboomen** heeft na een aanvankelijke mislukking een herstart gemaakt. Er is nu een nieuw schetsontwerp vervaardigd, waarbij door de vertegenwoordigers van het Platform diverse opmerkingen zijn geplaatst. Met name is door het Platform bezwaar gemaakt tegen de hoogbouw in de wand van de Kattensingel. Wij wensen dat deze hoogbouw achter de gevelwand en verderop langs de Nieuwe Gouwe Oostzijde wordt geplaatst.

De ontwikkeling van de **plannen voor het Bolwerk** komen in een afrondend stadium. Na een weinig voorspoedig begin hebben wij daarbij nu, voorlopig althans, een goed gevoel. Wel hebben wij ook bij dit project kanttekeningen geplaatst. Met name zien wij er scherp op toe dat het opengraven en begrachten van het Nonnenwater, een belangrijk onderdeel van het totale project, ook inderdaad zal plaats vinden.

Minder goed is het gegaan bij de ontwikkeling van de **Koningshof**. Het Platform heeft al in het begin van de planontwikkeling bezwaar gemaakt tegen de veel te grote bouwhoogte van dit project en is in 2004, toen de gemeente en de ontwikkelaar op dit punt voet bij stuk bleken te houden, uit het overleg gestapt. Onlangs heeft het Platform tegen dit plan beroep aangetekend bij de Raad van State, maar daarbij zijn we helaas niet in het gelijk gesteld.

Ook bij de ontwikkeling van het terrein van de **Brandweerkazerne** is het Platform betrokken geweest. Dit project leek min of meer afgerond te zijn. Maar toch is, buiten het Klankbord-overleg om, de architect kennelijk weer aan de slag gegaan. In feite is er nu een extra verdieping op het gebouw gezet. De bouwvergunning is inmiddels verleend en dus kan de zaak niet meer worden teruggedraaid. Het Platform heeft zich over de gang van zaken beklaagd. De gemeente heeft toegegeven dat dit niet goed is gegaan, en toegezegd maatregelen te zullen nemen om in het vervolg dergelijke fouten te voorkomen. Met de suggestie vanuit het Platform om de aan de Turfmarkt gelegen Gereformeerde Kerk, die buiten gebruik is gesteld, mét het bijbehorende terrein bij het project Brandweerkazerne te betrekken, heeft de gemeente niets gedaan.

Het Mobiliteitsplan is kort geleden door de raad vastgesteld. De kanttekeningen die het Platform destijds bij dit Mobiliteitsplan maakte, zijn gedeeltelijk door de raad overgenomen.

Overleg met de gemeente via het Watergilde

Een specifieke rol in dit overleg speelt het Watergilde, werkgroep van die Goude. Het Watergilde behartigt alle zaken die met het water in en rond de historische stad verband houden. Daartoe participeert het Watergilde in het Consortium Hollandse Waterstad dat zich enerzijds specifiek bezig houdt met de ontwikkeling van het Havenkwartier in de binnenstad, en anderzijds meer algemeen studie doet en richtlijnen opstelt ten behoeve van alle andere Hollandse watersteden. Over dit werk van het Watergilde wordt u in een volgende Nieuwsbrief nader geïnformeerd.

Nieuws uit het Historisch Platform

Historische Vereniging die Goude vormt samen met alle andere cultureel-historische organisaties uit Gouda het Historisch Platform. Periodiek komen we bij elkaar om informatie uit te wisselen en gezamenlijke afspraken te maken. Namens die Goude is Marianne Lint aanwezig in deze bijeenkomsten. Uit de laatste bijeenkomst van november is het volgende te melden:

cursus goudologie. Dit blijft een groot succes: de voorjaarscursussen 2008 zijn ook weer volop ingeboekt. De cursus is vernieuwd en uitgebreid met een ochtend in de Oud-katholieke Kerk, verzorgd door Paul Abels. Ook gaat in het voorjaar een programma voor groep 8 van de basisschooljeugd van start. 120 kinderen worden in 6 bijeenkomsten gevormd tot goudzoekers. Op 1 maart 2008 wordt in de Garensponnerij een terugkomdag georganiseerd voor alle gediplomeerde goudologen, waar ook alle deelnemende verenigingen van het platform met een informatiestand aanwezig zullen zijn.

bijscholing van stadsgidsen. Voor de VVV-gidsen en rondleiders in de Sint-Janskerk wordt in de toekomst ten behoeve van bijspijking van hun kennis over Gouda vijf vaste plaatsen in een cursus Goudologie gereserveerd.

Goudse canon. Een werkgroepje uit het platform werkt aan een eerste opzet. Het doel is tweeledig: scholen krijgen een lesprogramma en de geïnteresseerde Gouwenaar krijgt een fraai geïllustreerd beknopt overzicht van de historische hoogtepunten.

cultureel-historische activiteitenkalender. Marianne Lint van die Goude en Pim Bolsterlee van de Openbare Bibliotheek werken samen aan de uitwerking van een agenda waarin alle activiteiten van

de deelnemende organisaties van het platform worden weergegeven, zodat overlappings kunnen worden voorkomen en over en weer tijdig informatie beschikbaar is. De kalender zal zowel op de website www.historischplatform.nl als op onze eigen website www.diegoude.nl worden geplaatst.

Oproep 2

Al vele jaren verzorgt Henk Vente de vrijwilligersorganisatie voor het openhouden van het stadhuis op de zaterdagen. In verband met andere werkzaamheden voor Historisch Gouda begint bij hem de behoefte te ontstaan dit werk samen met iemand anders te gaan uitvoeren. Het is de bedoeling dat deze persoon de taak, na een jaar te hebben samengewerkt, geheel overneemt. Het werk komt er in het kort op neer: * twee maal in een jaar het rooster samenstellen uit de beschikbare vrijwilligers (op dit moment 40). * Eén maal in de week één uur werken aan de herinnerings-e-mail of telefoon en het verwerken in het rooster van doorgegeven wijzigingen. Voor dit werk is de beschikbaarheid van een pc met internetaansluiting nodig. Het programma wordt samengesteld in het programma MS Excel. Heeft u interesse of weet u iemand die dit werk aardig zou vinden, wilt u dan contact opnemen met Henk Vente, telefoon 0182 532016

Boeken

* 'Van Baardscheer tot Commissionair'

Vrijdag 16 november is in een feestelijke bijeenkomst, in het voormalige pand van De Twentsche Bank NV aan de Oosthaven 53, het boek 'Van Baardscheer tot Commissionair' aangeboden aan wethouder Siebe Keulen. Het boek beschrijft de geschiedenis van het Goudse bankiersbedrijf M.J. Ogier & Co. De voorouders en vader van de auteur waren de oprichter, eigenaar en beherend vennoot van het bedrijf dat rond 1860 begon als een commissiehandel in effecten. Het boek heeft een gelimiteerde oplage van 40 exemplaren en is al uitverkocht. Gelukkig is Historische Vereniging die Goude in het bezit van deze prachtige uitgave, die de geschiedenis van een bank en een familie over een periode van ongeveer anderhalve eeuw beslaat.

De auteur, de heer Herman A. Pruijboom overweegt bij voldoende belangstelling om een beperkte tweede oplage te laten drukken. Mocht u belangstelling hebben dan kunt u met de auteur (die de uitgave in eigen beheer heeft gemaakt) contact opnemen via e-mail h.pruyboom@chello.nl

* 'Leven en werken rond Lek en IJssel'

Het tweede boek van Elly van Gelderen-Kasbergen (eerder verscheen 'Herinneringen rondom de Hollandsche IJssel. Prijs 14,95.) vertelt over oude ambachten rondom Lek en IJssel. Ambachten zoals rietsnijders, zalmvissers, wagenmakers, schippers, scheepsbouwers, een smid en verder velen die aangewezen waren op het land en water. Prijs € 17,45.

* 'Hein en Jonna van de Steenplaats'. Van dezelfde schrijfster een kinderboek ter gelegenheid van 'de week van de geschiedenis' in oktober 2007. Het boek verhaalt over de verdwenen steenbakkerijen waarvan er in voorgaande eeuwen wel meer dan dertig langs de Hollandsche IJssel waren. Een educatief boekje, geïllustreerd met 147 oude foto's, waarvan de meeste afkomstig zijn van oud-steenplaatsarbeiders die hun verhalen vertelden. Prijs € 12,50.

Het motto van de schrijfster is: "Als leven en werken niet wordt opgeschreven zal het nageslacht vergeten hoe de voorouders rondom IJssel en Lek hebben geleefd".

Deze boeken zijn te koop op onze zaterdagse boekentafel.

Boekentafel

Elke zaterdag van 11.00 uur tot 15.00 uur staan vrijwilligers van die Goude op het bovenplein van het stadhuis aan de Markt klaar om u te ontvangen voor een rondleiding, de verkoop van boeken, of ontbrekende Tidingen. Ook is het mogelijk om periodieken, die uw bestuur maandelijks krijgt toegestuurd, in te kijken of eventueel mee te nemen.

Data lezingen 2008

28 januari - 10 maart - 21 april (jaarvergadering) - 2 juni - 8 september - 13 oktober en 1 december

Wens

Het bestuur wenst u en allen die u lief zijn prettige kerstdagen en een in alle opzichten voorspoedig, gezond en historisch interessant 2008 toe.

Aanmelden

Wilt u ook meedenken en/of -werken binnen Historische Vereniging die Goude en bent u nog geen

lid? Zijn er binnen uw vrienden- en kennissenkring mensen enthousiast te maken voor die Goude?
Schroomt u niet om contact op te nemen